

Bilinç Akıl İnanç Dengesi

— Ali R.MALKOÇ · 04 Ekim 2023

Gözleme dayalı, bilgi ve deneyim olarak ne toplayabilmişseniz, bilinç duvarınızı o malzeme ile örmek zorundasınız. Şunu bir kavrayabilsek sorunların ve aldanma/yanılma nedenlerinin yarısını çözeceğiz. İnançlar; soyut, göreceli, kişiye ve topluma göre değişen manevi değerlerdir. İnanç birliği; bir yönetim ve maddi yöntem aparatı olamaz. İnanca dayalı bir sistemle, değil bir devleti, bakkal dükkanını bile yönetemezsiniz.

Akıl, bilim, bilgi, yöntem, deney, sorgu, kuşku ve denetimin olmadığı bir yerde, sahtekârlık baş aktördür. Hiçbir olay ve sonuç hakkında gerekçe üretmenize, sorgulama yapmanıza, nedensellik bağı kurmanıza izin verilmez.

Yanılmayalım, yanıltmayalım, insanların umut, sevgi, düşünce ve duygularını istismar etmeyelim. İnanç insana huzur verir, güç verir sabır verir, anlam arayışını tamamlar. Fakat karar veren, direksiyona geçen; akıl ve mantıktır. Müzakere, istişare, muhakeme ve tüm iletişimin dili; akıl, mantık ve bilim eksenli olmak zorundadır.

Zaten akli dengesini yitirenlerin, ceza ehliyeti yoktur. İrade beyanı geçersizdir, inanç sorumluluğu da yoktur. Demek ki neymiş; akıl öyle opsiyonel bir güç değilmiş. Şeyhin kuyruğuna takılan bir aksesuar hiç değilmiş. Akıl hep uyanıktır. Uykuda bile boş durmaz bir şeyler üretir. İnanç ve diğer duygular ise moral/motivasyon/azim/umut/coşku/sorumluluk/dayanışma/ toplumsallık bilincini besleyen bir jeneratördür.

Test edilemeyen, geliştirilemeyen, denetlenemeyen bir güç, yönlendirilemez. İnanç deyince elbette çoğunun aklına dini bir inanç ve/ya inandığı din, tercih ettiği mezhep, tabi olduğu tarikat/cemaat gelecektir. Oysaki inanç daha genel bir kavramdır. Tanrıtanımazın da düşüncelerini şekillendiren duygu ve inanç kriterleri vardır. Bu gerçeklik, felsefi bir ekolün yolcusu için de geçerlidir. Bize göre tanımlanan bir hak din veya mezhep anlayışı; bir başkasına göre bir film senaryosundan ibarettir.

Sosyal, ekonomik adaleti sağlamış bir özgürlükçü hukuk devleti ancak; demokrasi, laiklik, anayasal birliktelik ve hukukun üstünlüğünün kesintisiz, eksiksiz ve zamanında uygulanmasıyla mümkündür.

Tarihsel süreç içerisinde karşımıza çıkan din ve mezhep savaşları düşündürücüdür. Savaş ancak; vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne karşı açık bir tehlike oluştuğunda meşrudur. Beka sorunu ve zarar verme, yok etme girişimine karşı meşru müdafaa hakkı olarak savaş zorunludur. Din ve mezhep yayılcılığı adına yapılan savaşlar; emperyalist emellerin din soslu halidir. Vahşet, cehalet merkezli bir akıl tutulmasının tezahürüdür.

Kalbini saran, gönül dünyanı süsleyen, vicdanını şekillendiren, yaşamına anlam veren inançları; kendi aile yaşamında, birlikte olduğun gruplarda istediğin gibi yaşayabilirsin. Başkasını da davet edebilirsin. Fakat bu davete zorlamaya, kabul edeni zorla tutmaya, inanç dünyanın dışında kalanları düşman ilan etmeye, her yurttaşın uymak zorunda olduğu yasal kuralları, bu inanç kriterleriyle şekillendirmeye hakkınız yoktur.

Böyle bir amaç ve idealle yaşamak; toplumdaki çoğulculuğu, çeşitliliği, renkliliği, farklılığı yok saymak

olur. Bu çeşitlilik yaradılıştan gelen kozmografik gerçekliktir. Her İnsanın parmak izi, göz retinası, kulak izi, gen yapısı farklıdır. Ruh ve düşünce dünyası da farklıdır. Gökten inip toprakla buluşan her kar tanelerinin kristal yapısı birbirine benzemez. Denizlerde periyodik olarak kıyıya vuran dalgaların boyu, şekli ve şiddeti birbirinden farklıdır. Bunların hepsini bir çuvala doldurup karıştırmanın bir gereği yoktur.

Sonuç olarak şunu söyleyelim; inançlar kendimizi tanımaya, keşfetmeye, yaşama bağlamaya yardımcı olur. Akıl ve ürettiği tüm değerler; bizi yaşamla buluşturur, toplumsallaştırır. Adil, vicdanlı, tutarlı olmamızı sağlar. Akıl ve inançtan bir taraf noksan veya özürlyüye; gerçeklere karşı; sağır, kör, topal kalmamıza neden olur.

Hiçbir soydaşımız bizi daha çok Türk, daha çok Kürt, daha çok Alman, daha çok Rus olmamızı sağlamayacaktır. Hiçbir dindaşımızın bizi daha çok Müslüman, daha çok Hristiyan, daha çok Musevi olmamıza bir katkısı olmayacaktır. Bu her tercih ve duruş için geçerlidir.

Değirmenin tahıl haznesine ne dökerseniz, çıkıştaki üretilen un, onun cinsinden olacaktır. Yani kısaca; sel gelip ırmaklar taşsa da, kuraklık olup kurusa da son nokta olarak suyun ulaştığı denizde; tuzluluk oranı pek fazla değişmeyecektir.

İnanç ve muhafazakarlık; aklın ve mantığın ürettiği değerleri korumakla mükelleftir.

Bu uğurda; araçılara, asalaklara, parazitlere, istismarcılara, kalpazanlara, sözde kurnazlara, fırsatçılara, çıkarıcılara, hanutçulara fırsat verip malzeme olmayalım.

Samsun, 04.10.2023

Ali Rıza Malkoç

arm.web.tr